

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Γ΄ Κ.Π.Σ. (Δεκέμβριος 2005)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η πολιτική και οι δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων στήριξης αποτελούν ειδική θεματική και συγκροτούν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος (ΕΠ.Π.ΠΕΡ.). Με την εφαρμογή του επιδιώκεται να ενισχυθούν πολιτικές και δράσεις που αφορούν ευρύτερες ενότητες, όπως η προστασία των περιοχών *natura*, ή σημειακές παρεμβάσεις για επιμέρους ζητήματα.

Το ΕΠ.Π.ΠΕΡ. υπήρξε, ως γνωστόν, αδύναμος κρίκος στο Β΄ Κ.Π.Σ. Οι πόροι του απορροφήθηκαν εκ των ενόντων και με εξαιρετικά αμφίβολα αποτελέσματα. Μία ακόμη ευκαιρία έμεινε έτσι ουσιαστικά αναξιοποίητη. Η εμπειρία αυτή θα έπρεπε να αποτελέσει παράδειγμα προς αποφυγή και να οδηγήσει στη διαμόρφωση ενός προγράμματος με εσωτερική συνοχή, επιλεγμένους με προσοχή στόχους και υιοθέτηση μέτρων που θα συνέβαλαν στη βελτίωση των περιβαλλοντικών μας πραγμάτων. Προ πολλού άλλωστε είχαμε ανάγκη ένα πρόγραμμα, που θα μπορούσε να συμβάλλει στη σύγκλιση της χώρας μας με τα άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος.

Άνκαι έχουν παρέλθει τέσσερα σχεδόν χρόνια από την αρχή του Γ΄ Κ.Π.Σ. (2002-2006), η εικόνα για την εφαρμογή του ΕΠ.Π.ΠΕΡ. είναι από κάθε άποψη απογοητευτική. Σύμφωνα με τον πίνακα προόδου των τομεακών προγραμμάτων καταλαμβάνει, μαζί με το Πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, μία από τις τελευταίες θέσεις. Συγκεκριμένα, στο ΕΠ.Π.ΠΕΡ. έχουν ενταχθεί σ' αυτό έργα που αντιστοιχούν στο 65% και έχουν απορροφηθεί πόροι που αντιστοιχούν μόλις στο 27%. Τα μεγέθη στο Πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας ανέρχονται, αντίστοιχα, στο 82 % και στο 22%.

Το γεγονός ότι δύο πολιτικές αιχμής -η προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας- εμφανίζονται κυριολεκτικά ως φτωχοί συγγενείς των κοινοτικών πολιτικών συνοχής στη χώρα μας, προκαλεί μελεγχολικές σκέψεις για δύο ιδίως λόγους. Η υστέρησή μας σ' αυτές είναι εξαιρετικά μεγάλη, ενώ δεν φαίνεται, παρά τις εντεινόμενες πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να

διδασκόμαστε από τα λάθη του παρελθόντος. Αντί λοιπόν να εντείνουμε τις προσπάθειές μας, εξακολουθούμε να δείχνουμε αδράνεια και να παραμένουμε ουραγοί, με όλες τις αρνητικές συνέπειες για την πρόοδο και τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας.

Η κατάσταση αυτή διαπιστώνεται μάλιστα σε μια στιγμή που τα περιβαλλοντικά μας πράγματα επιδεινώνονται. Αρκεί να σκεφθεί κανείς πώς αντιμετωπίζουμε καθημερινά τη διαχείριση των απορριμμάτων ή πόσο υποβαθμίζονται και καταστρέφονται πολλά ευαίσθητα οικοσυστήματα. Αυτή ακριβώς η πραγματικότητα θα έπρεπε να παρακινήσει την κυβέρνηση και τη διοίκηση να επεξεργαστούν επιτέλους μια σοβαρή περιβαλλοντική πολιτική και να μεριμνήσουν για την εφαρμογή της με την αξιοποίηση του ΕΠ.Π.ΠΕΡ. Ανάλογες ευκαιρίες δεν φαίνεται να υπάρξουν στο μέλλον. Με τι πρόσωπο, άραγε, θα ζητήσουμε τη συμπερίληψη νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλοντος στο Δ΄ Κ.Π.Σ.;

Η κύρια ευθύνη ανήκει στην Κυβέρνηση για προφανείς λόγους. Σε αυτούς λησμονείται να αναφερθεί η υποχρέωση που επιβάλλει το Σύνταγμα στο κράτος, να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας (άρθρο 24 παρ. 1). Η στάση της δεν είναι λοιπόν μόνον πολιτικά και κοινωνικά απαράδεκτη. Είναι και αντίθετη προς το Σύνταγμα. Επιβάλλεται λοιπόν να αναζητήσουμε τρόπους που θα συμβάλλουν στην τήρηση και την πραγμάτωση της εν λόγω συνταγματικής επιταγής. Η αναζήτηση αυτή θα έπρεπε, μεταξύ των άλλων, να απασχολήσει την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος (βλ. σχετικά Γ. Παπαδημητρίου, Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος. Γνώμη (Απρίλιος 2005), στο www.nomosphysis.org.gr) για να μην περιπέσει σε ανυποληψία.